

MANTOPHASMATODEA EEN VERGETEN INSECTENORDE?

De zeer disjuncte (van elkaar gescheiden) vindplaatsen van deze nieuwe insectenorde zijn naar onze mening veroorzaakt door een gebrek aan diepgaand onderzoek van de vindplaatsen voor de fossiele *Rhaptophasma* uit de Baltische amber en ook de nog levende *Mantophasma* soorten zouden kunnen voorkomen. Wij vermoeden dat niet alleen in Baltisch amber maar in de laat Eoceen lagen met tropische fauna's zoals Messel en Geiseltal exemplaren van *Raptophasma* of *Mantophasma* kunnen gevonden worden. Wij citeren uit de bijdrage van Lutz in Messel : "Ein Schauenfenster in die Gesichte des Lebens und der Erde" p.61 "Von den Fossil ausenordentlich seltenen gepenstshrekken enz."

Het gaat hier dus over de oudst bekende *Phasmidae* of wandelende takken waarvan sommige exemplaren uit Messel ook wel eens *Mantophasmatodea* zouden kunnen blijken. Dat de zuidelijke populaties *Mantophasma* van de nieuwe insectenorde van de noordelijke *Raptophasma* gescheiden zijn kan bvb. door de ijstijden veroorzaakt zijn waarbij de noordelijke clades *Raptophasma* bekend uit de Baltische amber uitgestorven zou zijn. Een plaats waarvan in het Sarmatiaan (Vindoboniaan, Mioceen) een subtropische fauna werd beschreven door A.N. Lungu is Moldavië, met o.a. *Proboscidea*, *Suidae* (*Microstonyx*, *Schizochaerus*), *Listnodon* en muscusherten (*Cervidae Lagomerycinae*), *Muntiacinae* en *Giraffidae* (*Achtiaria*). Deze subtropische fauna wordt later volgens Negadaev-Nikanov in de beneden Donau evenals in Z. Rusland vervangen door een steppenfauna van Kaspische origine. Over de fossiele insecten van het laat Eoceen en Oligoceen beschik ik niet over publicaties maar overblijfselen van insecten waarin ook *Mantophasmatodea* zouden kunnen voorkomen zijn ook bvb. aanwezig in Frankrijk (St. Gerard le Puy, Quercy) en ook in Spanje (Ribesalbes, El Montsee, Rubulos de Mora) hoewel ik geneigd ben om de verbinding met Afrika eerder in Z.O. Europa te zoeken.